

Ефективна комунікація
Самоконтроль
Емпатія
Кооперація
Аналіз проблем і прийняття рішень
Заобігання конфліктам та їх розв'язання
Асертивність
Самооцінка, самоповага
Повага до прав людини
Гендерна чутливість
Активне громадянство

Тренінг 1. Як знайти друга

Мета

Вчити дітей будувати дружні стосунки, цінувати своїх друзів, знайомитися з новими друзями.

Результати навчання

Наприкінці заняття учні:

- розпізнають, що допомагає у дружбі, а що може їй зашкодити;
- називають правила дружніх стосунків;
- демонструють уміння представляти своїх друзів.

Обладнання і матеріали

- Класна дошка і кольорова крейда або фліпчарт і фломастери.
- Комп'ютер, доступ до інтернету, мультимедійний проектор

Що підготувати заздалегідь

- Роздрукувати слова пісні «Справжній друг» для кожного учня (Додаток 1.1).
- Роздрукувати два екземпляри Додатка 1.2 (для об'єднання в пари). Вирізати і розфарбувати відповідну кількість фруктів (за кількістю учнів у класі).
- Підготувати плакат «Міст дружби» із правилами дружби (із Завдання 2 Роздавальних матеріалів для учнів).
- Підготувати аудіофайл з піснею «Справжній друг» за посиланням: <http://autta.org.ua/files/materials/Detskie-pesenki--Druzhba-krepkaya-ne-slomaetsya.mp3>

Орієнтовний план уроку

Стартові завдання	10 хв	
Робота у групах (інсценування)	13 хв	
Вправа «Міст дружби»	5 хв	
Руханка	3 хв	
Перегляд та обговорення мультфільму	3 хв	
Підсумкові завдання	6 хв	
Усього тривалість		40 хв

Стартові завдання (вступ до теми і знайомство)

1. Зворотний зв'язок із попередньою темою: «Що ми робили на минулому занятті?»
2. Оголосіть тему уроку (*презентація*), ознайомте з новою темою, поняттям «дружба».
3. Робота в парах «Знайомство» (*тренінг навичок представлення друзів*).
 - Слово вчителя: «Згадайте свій перший день у школі. Ви ще не знали однокласників, але згодом з усіма перезнайомилися і подружилися, але ви можете поїхати в табір, спортивну секцію чи до бабусі, де зустрінете багато незнайомих. Дехто знайомиться з новими людьми легко і невимушено, а для деякого це стає справжнім випробуванням. Якщо це ваша проблема, не сумуйте, адже вмінню знайомитися можна навчитися. Наприклад, у незнайомій компанії вас може відрекомендувати хтось із дорослих або ваш друг. Ви теж маєте навчитися знайомити людей».
 - Об'єднайте дітей у пари за допомогою карток фруктів (*дві сливи, два яблука тощо*).
 - Пари мають коротко представити один одного. Наприклад: «Знайомтесь, це мій друг Андрій. У нього є кумедний песик».

Запитання для обговорення:

- У яких випадках потрібно представляти друзів?

Підсумуйте: «Уміння представляти друзів допоможе їм комфортніше почуватися у незнайомій компанії».

Робота у групах, інсценування (проаналізувати, що сприяє і заважає дружбі, сформулювати правила дружби)

Слово вчителя: «Скільки друзів у вас буде – залежить від особливостей вашого характеру, наприклад, наскільки ви товариські чи сором'язливі у спілкуванні. А також від того, що ви самі робите для своїх друзів, як ставитеся до них».

1. Об'єднайте учнів у три групи, розрахувавши їх за кольорами світлофора, – зелений, жовтий, червоний. Роздайте групам ксерокопії Завдання 1 із Роздавальних матеріалів для учнів:
 - групі 1 – притчу «Цвяхи»;
 - групі 2 – оповідання «Антон і Харитон»;
 - групі 3 – казку «Цвіль і Цвірінь».
2. Запропонуйте учням розподілити ролі і прочитати притчу, оповідання та казку в ролях.

Група 1 – притча «Цвяхи».

Завдання 1

 Прочитайте притчу «Цвяхи», оповідання «Антон і Харитон» і казку «Цвіль і Цвірінь». Сформулюйте одне правило дружби для кожного з них. Запишіть ці правила.

Правило № 1

Правило № 2

Запитання для обговорення:

- Про що ця притча?
- Чому батько сказав синові забивати цвяхи?

- Що сталося, коли син витяг усі цвяхи?
- Як батько пов'язав це з почуттями людей?
- Яке правило дружби можна скласти до цієї притчі? (*Ця притча вчить нас ніколи не ображати своїх друзів.*)

Група 2 – оповідання «Антон і Харитон».

Запитання для обговорення:

- Що трапилося з друзями?
- Хто з хлопців виявився добрим другом?
- Яке правило дружби можна скласти до цього оповідання? (*Не бути егоїстом у дружбі.*)

Група 3 – казка «Цвіль і Цвірінь».

Запитання для обговорення:

- Що зробив Цвіль, коли отримав повний ящик пшона?
- А що зробив Цвірінь, коли знайшов десять зернятко?
- Яке правило дружби можна скласти до цієї казки? (*Потрібно ділитися з друзями тим, що маєш.*)

Вправа «Міст дружби» (назвати правила дружби)

1. Запропонуйте учням виконати Завдання 2 із Роздавальних матеріалів для учнів.

Повісьте плакат «Міст дружби», на якому всі правила закриті папером. Коли учні виконають Завдання 2 із Роздавальних матеріалів для учнів, попросіть їх зачитувати правила, а ви в той час маєте відкривати відповідне правило. Наприкінці учні мають придумати правило дружби, яке записують на вільній дощечці.

Запитання для обговорення:

- Що станеться, якщо прибрати одну дощечку з нашого містка?
- А що трапиться, якщо прибрати дві дощечки?
- А якщо всю середину містка?

Підсумуйте: «Щоб мати гарних друзів, треба самому вчитися бути хорошим другом».

Руханка (фізичне та емоційне розвантаження)

Запропонуйте дітям стати в коло і скажіть, що наступну вправу вони виконуватимуть почергово у загальному колі та у парах (діти створюють пари, повернувшись обличчям одне до одного). Простежте, щоб у кожного учня була пара, якщо кількість учасників непарна, створіть пару з учнем, що залишився.

Усі повертаються в загальне коло і починають рухатися в заданому напрямку, повторюючи слова і виконуючи команди.

– Ми йдемо шукати друга (*повторити тричі*).

– Зупинились, подивились (*повернулися в парах обличчям одне до одного*).

– Долоньки – до долоньок (*доторкнутися долонями*).

Розвернулися на 180°, рухаються по колу, повторюючи слова і виконуючи команди:

– Ми йдемо шукати друга (*повторити тричі*).

– Зупинились, подивились (*повернулися в парах обличчям одне до одного*).

– П'ятка – до п'ятки (*доторкнутися п'ятами*).

Знову розвернулися на 180°, рухаються по колу, повторюючи слова і виконуючи команди:

– Ми йдемо шукати друга (*повторити тричі*).

– Зупинились, подивились (*повернулися в парах обличчям одне до одного*).

– Плече – до плеча (*доторкнутися плечами*).

– Плече – до плеча (*доторкнутися плечами*).

І востаннє розвернулися на 180°, рухаються по колу, повторюючи слова і виконуючи команди:

– Ми йдемо шукати друга (*повторили тричі*).

– Зупинились, подивились (*повернулися в парах обличчям одне до одного*).

– Вушко – до вушка (*доторкнулися вушками*).

Закінчіть вправу оплесками.

Перегляд та обговорення мультфільму «Який друг справжній» (до 1:25 хв) (навчитися розпізнавати справжніх і несправжніх друзів)

Слово вчителя: «Згадайте, чи був випадок, коли друг, якого ви вважали справжнім, виявився несправжнім. Зараз ми переглянемо мультфільм, герої якого дадуть поради, як розпізнати справжню дружбу».

<http://autta.org.ua/ua/materials/material/Korishn--p-dkazki--Yakiy-drug-spravzhn-y-/>

Запитання для обговорення:

- Скільки справжніх друзів у Петрика? Чому ви так думаєте? (Лише двоє, тому що тільки вони прийшли навідати його в лікарню.)

Продовжте перегляд та обговорення мультфільму (з 1:25 до 10:08 хв) (показати, якщо буде час, або запропонувати дітям подивитися мультфільм удома).

Запитання для обговорення:

- На чому тримається дружба?
- Що роблять справжні друзі?
- Чого не роблять справжні друзі?

Підсумкові та домашні завдання

(підсумки, домашнє завдання, зворотний зв'язок, релаксація)

1. Зачитати висновки:

- Щоб мати хороших друзів, намагайся сам бути гарним другом.
- Постарайся не ображати своїх друзів, допомагати їм, ділитися всім, що маєш.
- Щоб зберегти дружбу чи знайти нового друга, покажи людині, що вона є для тебе особливою, важливою і цікавою.

2. Домашнє завдання.

- Слово вчителя: «Хороші друзі завжди готові прийняти у свою компанію нових друзів. Уявіть, що у вашому класі

з'явилися нові учні, та по черзі скажіть, що ви можете зробити, щоб подружитися з ними».

- Запропонуйте учням удома самостійно виконати Завдання 3 із Роздавальних матеріалів для учнів.

Завдання 3

Подумай про того, з ким ти дружиш або хочеш подружитися і запиши відповіді на запитання.

Як звуть цю людину?

Чим вона відрізняється від інших?

Що можна сказати або зробити, щоб ця людина відчула себе особливою?

Чому ця людина є важливою для тебе?

Що можна сказати або зробити, щоб вона дізналася, що є важливою для тебе?

Що в цій людині здається тобі цікавим?

Як ти можеш показати їй свій інтерес?

135

3. Роздайте дітям слова пісні «Справжній друг» або продемонструйте на слайді 13 із презентації, увімкніть пісню та разом заспівайте її.

4. Закінчіть заняття оплесками.

Настоящий друг

Автор текста – М. Пляцковский

Композитор – Б. Савельев

1

Дружба крепкая не сломается,
Не расклеится от дождей и вьюг.
Друг в беде не бросит, лишнего не спросит —
Вот что значит настоящий верный друг.
Друг в беде не бросит, лишнего не спросит —
Вот что значит настоящий верный друг.

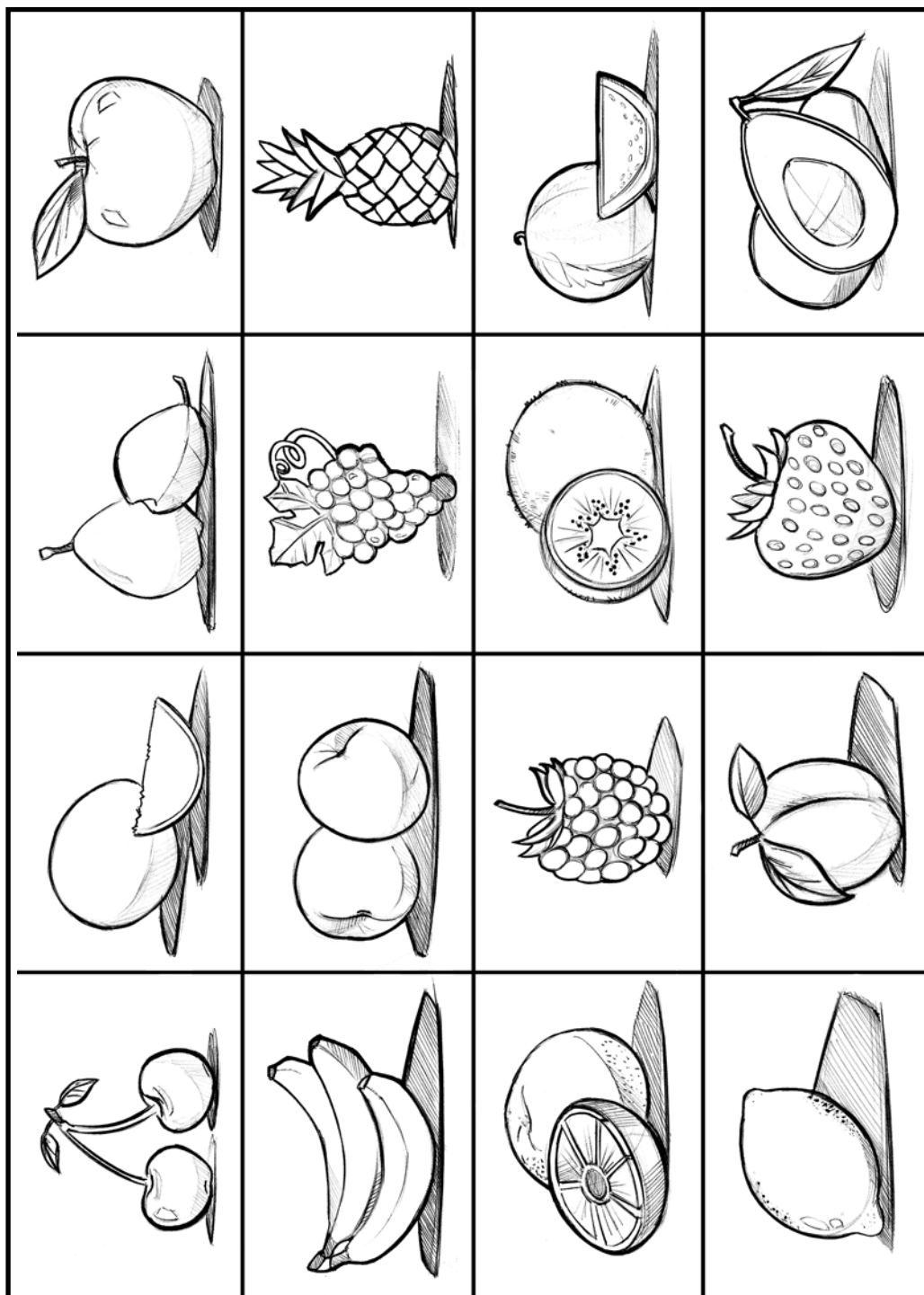
2

Мы поспоримся и помиримся,
«Не разлить водой» — шутят все вокруг.
В полдень или в полночь друг придёт на помощь —
Вот что значит настоящий верный друг.
В полдень или в полночь друг придёт на помощь —
Вот что значит настоящий верный друг.

3

Друг всегда меня сможет выручить,
Если что-нибудь приключится вдруг.
Нужным быть кому-то в трудную минуту —
Вот что значит настоящий верный друг.
Нужным быть кому-то в трудную минуту —
Вот что значит настоящий верный друг.
Нужным быть кому-то в трудную минуту —
Вот что значит настоящий верный друг.
Нужным быть кому-то в трудную минуту —
Вот что значит настоящий верный друг.

Додаток 1.2

До уваги вчителя!

Додаткові завдання: «Дружні картки»

Дослідження показали, що наявність хоча б одного друга значно поліпшує емоційне здоров'я дітей та їхні успіхи у навчанні. Тому важливо не обмежуватися одним уроком на цю тематику, а постійно навчати дітей стратегій розбудови й підтримки дружніх стосунків. Роздрукуйте «Дружні картки» та використовуйте їх упродовж навчального року.

Щоб знайти друга, покажи людині, що ти цінуєш її.

Подумай про людину, з якою ти дружиш або хочеш подружитися. Склади список того, що ти цінуєш у ній:

Щоб знайти друга, частіше розмовляй про те, що цікаво твоєму другові або подрузі.

Подумай про людину, з якою ти дружиш або хочеш подружитися. Склади список того, чим вона цікавиться:

Поміркуй, про що ти можеш запитати у неї:

Хороші друзі завжди готові прийняти у свою компанію нових друзів.

Уяви, що в твоєму класі з'явилися нові учні. Напиши, що ви з однокласниками можете зробити, щоб подружитися з ними:

Завдання для обговорення в парах (групах)

Хороші друзі вміють слухати один одного.

Згадай розмову зі своїм другом/подругою.

- Про що ви говорили?
- Чи добре ти пам'ятаєш цю розмову?
- Хто з вас більше говорив, а хто — слухав?
- Чи вважаєш ти себе хорошим слухачем?
- Чому так або чому ні?

Справжні друзі завжди підтримують один одного.

Згадай один випадок, коли ти підтримав свого друга або подругу.

- Що саме ти сказав чи зробив?
- Як ти думаєш, що відчував твій друг?

Справжні друзі допомагають один одному.

Згадай випадок, коли друзі допомагали тобі. Розкажи:

- Що вони зробили?
- Що ти відчув?

Подумай про людину, з якою ти дружиш чи хочеш подружитися. Поміркуй:

- Чим ти можеш допомогти цій людині?

Справжні друзі завжди намагаються мирно вирішувати конфлікти, які виникають між ними.

Згадай випадок, коли ти посварився з другом. Розкажи:

- Що трапилося?
- Чим усе закінчилося?
- Чи можна було щось зробити інакше?
- Що саме?

Якщо виникли проблеми, справжні друзі намагаються зрозуміти почуття друга.

Розкажи, як можна показати це розуміння і висловити повагу до почуттів іншої людини.

Справжні друзі намагаються бути чесними один з одним, робити все по черзі, ділитися тим, що мають.

Згадай випадок, коли хто-небудь із твоїх друзів обдував тебе або чимось не поділився з тобою.

- Що саме сталося?
- опиши свої почуття.

Справжні друзі зважають на бажання один одного.

Згадай випадок, коли хтось із друзів намагався змусити тебе зробити те, що ти не хотів.

- Що саме сталося?
- Опиши свої почуття.

Справжні друзі не дразнять і не обзивають один одного.

- Що відчуває людина, коли її обзивають, дають образливі прізвиська?

Справжні друзі довіряють один одному.

Згадай випадок, коли хтось із твоїх друзів обманював тебе або порушував обіцянки.

- Що саме сталося?
- Опиши свої почуття.

Згадай випадок, коли ти сам будь-коли обманював своїх друзів або порушував обіцянки.

- Як це сталося?
- Що ти тепер відчуваєш?

Справжні друзі вибачаються, якщо вони помилилися або засмутили свого друга.

- Як ти гадаєш, чому це важливо?

Справжні друзі намагаються пробачати один одного.

- Чи всі люди роблять помилки?
- Як ти гадаєш, чому важливо пробачати друзів?

Хорошим друзям весело один з одним.

Кожен іноді сумує або засмучується.

- Ти коли-небудь пробував піднести настрій другові?
- Як ти це зробив?
